

ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์หรือภาพมายา-ประวัติศาสตร์
เศรษฐกิจครอบครัวอีสาน : กรณีหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ

นางสาวลินดา เพ็ชรวีรช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาไทยศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-555-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**HISTORICAL REALITY OR "SEDUCTIVE MIRAGE" -
A HISTORY OF THE ISAN PEASANT FAMILY ECONOMY:
THE CASE OF A CHAIYAPHUM VILLAGE**

Linda Puritz

**A Thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Studies**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-555-1

COPYRIGHT BY CHULALONGKORN UNIVERSITY

Thesis Title: Historical Reality or "Seductive Mirage" -
A History of the Isan Peasant Family Economy:
The Case of a Chaiyaphum Village

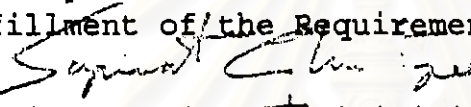
By: Linda Puritz

Department: Thai Studies

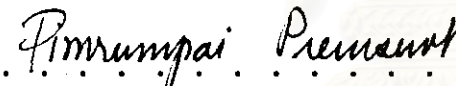
Thesis Advisor: Associate Professor Chatthip Nartsupha, Ph.D.

Thesis Co-Advisor: Sunait Chutintaranond, Ph.D.

Accepted by the Graduate School, Chulalongkorn University in
Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree:

..... Dean of Graduate School
(Professor ~~Supawat~~ Chutivongse, M.D.)

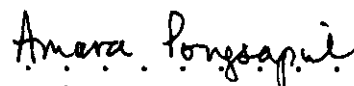
THESIS COMMITTEE

..... Chairperson
(Assistant Professor Pimrumpai Premssmit, D.A.)

..... Thesis Advisor
(Associate Professor Chatthip Nartsupha, Ph.D.)

..... Thesis Co-Advisor
(Sunait Chutintaranond, Ph.D.)

..... Member
(Associate Professor Siraporn Nathalang, Ph.D.)

..... Member
(Associate Professor Amara Pongsapitch, Ph.D.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางสาวลินดา เทียววิรัช : ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์หรือภาษา-ประวัติศาสตร์
เศรษฐกิจครอบครัวอีสาน : กรณีหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ (Historical Reality or
"Seductive Mirage" - A History of the Isan Peasant Family Economy : The Case of a
Chaiyaphum Village) อ. ที่ปรึกษา : ศ. ดร. นิตริทิพย์ นาคสุภา, อ. ที่ปรึกษาร่วม : อ. ดร.
สุเนตร ชุตินธรานนท์, 191 หน้า. ISBN 974-331-555-1.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อโต้แย้งที่ว่า ครอบครัวชาวนาไทยในอดีต
เป็นหน่วยที่ไม่มีหลักในการจัดองค์กรที่เป็นตัวชี้ทางเศรษฐกิจ โดยมีสมมติฐานที่ค้านข้อโต้แย้งดังกล่าว
ว่า ครอบครัวชาวนาไทยในอีสานเป็นหน่วยที่มีการจัดการกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจที่มีหลักการ
จัดการอย่างชัดเจน

การศึกษาเรื่องนี้ได้ทำการวิจัยที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาใน
ช่วงเวลาของการสร้างหมู่บ้านจนถึงต้นทศวรรษที่ 1960 โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth
interview) ชาวบ้านมากกว่า 42 คน เกี่ยวกับประวัติของชาวบ้านแต่ละครอบครัว โดยเน้นที่กระบวนการ
ผลิตข้าว

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ครอบครัวชาวนาอีสานในอดีตเป็นหน่วยการผลิตทางเศรษฐกิจที่เกิด
ขึ้นจากหลักการพื้นฐานขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยนี้พบว่า ก่อนต้นทศวรรษ 1960 ครอบครัว
ชาวนาอีสานในอดีต กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยพื้นฐานของการผลิตและการ
บริโภคที่มีความร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือกันโดยอาศัยความชำนาญของแรงงานชั้นต่ำที่ถูกแบ่งแยกการ
ทำงานตามพื้นฐานความสามารถในการผลิตและความต้องการของการผลิต รูปแบบโดยทั่วไปของการโอน
ที่ดินส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของมรดกตกทอด จากพ่อแม่สู่ลูก หรือการโอนที่ดินอย่างไม่เป็นทางการโดยการ
แต่งงานของลูก และการโอนที่ดินอย่างเป็นทางการเนื่องจากการเสียชีวิตของพ่อแม่ สมาชิกภาพในครอบ
ครัวถูกกำหนดขึ้นและมีขอบเขตอย่างชัดเจนสำหรับผู้มีส่วนร่วมที่เป็นหลัก ในกิจกรรมการผลิตและการ
บริโภค ความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนนอกครอบครัวมักจะมีขึ้นอยู่กับบุคคลแต่ละคน อย่างไรก็ตาม การที่
ครอบครัวเป็นหน่วยทางเศรษฐกิจที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสูง ทำให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจที่
มาจากความสัมพันธ์ทางสังคมส่วนบุคคลดังกล่าวมีผลกระทบโดยทั่วไปต่อครอบครัวทั้งหมด

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#3971514622: MAJOR THAI STUDIES

KEY WORD: FAMILY ECONOMY/ PEASANT/ ECONOMIC HISTORY/ ECONOMIC ANTHROPOLOGY/ CHAIYAPHUM/ NORTHEAST THAILAND/ ISAN
LINDA PURITZ: Historical Reality or "Seductive Mirage"
- A History of the Isan Peasant Family Economy: The Case of a Chaiyaphum Village. Thesis Advisor: Professor Chatthip Nartsupha, Ph.D. Thesis Co-Advisor: Sunait Chutintaranond, Ph.D. 191 pp. ISBN 974-331-555-1

The purpose of this thesis is to investigate the argument that the rural Thai peasant family of the past was an indiscrete unit with no formal organizational principles guiding its economy. It is hypothesized that this argument is incorrect, and that the rural Thai peasant family, in Isan, was a discrete unit with deeply founded principles which organized its economic processes.

The research site is a Chaiyaphum Village, located in the capital district of Chaiyaphum Province, with the time period covered in the study extending from settlement and expansion up to the early 1960's. Over 42 villagers were interviewed about their personal economic histories, with an emphasis on their rice production processes.

Research findings suggest that the family was an economic unit defined by fundamental principles of organization. In particular, it was found that the Isan peasant family before the early 1960's, in the case of a Chaiyaphum village, was a cohesive and cooperative unit of production and consumption, with low level labor specialization that was divided only on the basis of productive ability and production demands. The most common form of land transfer was inheritance, from parent to child, informally upon the marriage of the children and officially at the death of the parents. Family membership was clearly defined, and limited only to those who were primary participants in its production and consumption activities. Social relations with family outsiders were often ego-based, however, as the family was a highly integrated economic unit, any economic contribution from these ego-based social relations would generally affect the entire family unit.

ภาควิชา.....

ลายมือชื่อนิสิต *Linda Puritz*

สาขาวิชา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ศาสตราจารย์ ดร. ชัยชีพ นารตสุภา*

ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *ดร. สุนัย ชุตินทรานนท์*

Acknowledgements

I would like to express my gratitude to my thesis committee for their valuable advice and kindness: Dr. Chatthip Nartsupha, thesis advisor, Dr. Sunait Chutintaranond, co-advisor, Dr. Pimrumpai Premsmi, committee chairperson, Dr. Siraporn Nathalang committee member, and Dr. Amara Pongsapitch, committee member.

Additionally, I am grateful to Dr. Trevor W. Purcell from the University of South Florida for editing my thesis proposal and providing me with basic reading lists on Economic Anthropology. Dr. Suwit Theerasasawat from Khon Kaen University met with me to discuss his field experiences in Chaiyaphum, which was also helpful. The Thai Studies support staff, Aajarn Teerayute Banomyong and Khun Wanna, was an asset when dealing with administrative details. And the Bansongkid family in Bangkok offered me many comforts, as well as extensive technical support.

I am also indebted to members of my family. In particular: My mother, who left her Florida home to brave the intense Isan heat for two months while serving as my interpreter; My father for making the financial and emotional sacrifice to facilitate her participation; My aunt, Nandaporn Bhutasri, who gave me advice on both the structure and content of this thesis; my cousins Pairin Koomkainam and Joang Thonglee, who secured contacts for me in Bangkok; and my grandmother, Lek Bhutasri, and aunts in Chaiyaphum, who took such good care of me each time I was in town to collect interview data.

Finally, I want to thank the population of Chaiyaphum Village, for constantly reminding me to smile and enjoy the field work process. I especially want to thank Khru Patuma who fell asleep and began snoring loudly while I interviewed her husband, and Pu Yi Mee who abruptly ended my line of questioning to read my fortune to me (after which he simply got up and left). They allowed me to see the lighter, noneconomic side of their lives and histories, and I am ever so grateful for being included.

Table of Contents

Abstract (Thai)	iv
Abstract (English)	v
Acknowledgements	vi
Chapter 1 Introduction	1
Chapter 2 Theories of Peasant Economies	20
Chapter 3 Isan and Rural Thai Peasant Family Economies	43
Chapter 4 Interview Findings - Chaiyaphum Village	99
Chapter 5 Analysis	136
Chapter 6 Conclusions	158
Bibliography	168
Biography	191

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย